

Thiên tài quân sự Trùng Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Vua Trùng Nhân Thánh Tông truy tôn ngôi cho thái tổ Khâm. Thái tổ lên ngôi xưng là Hiếu Hoàng, hiếu u là Pháp Thiên Ngộ Các Anh Liệt Vũ Thánh Minh Nhân Hoàng Đế (tức là Nhân Tông)

Tổng ng vua Trùng Nhân Tông cao 3m, rộng ng 1,6m, nặng ng 2 tấn

Vua Trùng Nhân Thánh Tông truy tôn ngôi cho thái tổ Khâm. Thái tổ lên ngôi xưng là Hiếu Hoàng, hiếu u là Pháp Thiên Ngộ Các Anh Liệt Vũ Thánh Minh Nhân Hoàng Đế (tức là Nhân Tông), chính thức trở vì đất nước Đàng Ngoài năm 1279, lấy niên hiệu là Thiệu Bảo Nguyên Niên cũng gọi là Trưng Hoàng. Vua Nhân Tông tôn vua cha là Quang Nghiêu Đế Hiếu Thái Tông Hoàng đế và tôn Thiên Cảm Hoàng hậu là Nguyên Thánh Thiên Cảm Hoàng Thái hậu. Ngài là người hâm mộ đạo Phật ngay từ lúc thiêu thi, ý chí mong muốn xuất gia đi tu Phật mà thôi. Tuy nhiên, giữa lúc đất nước Đàng Ngoài đang trong cơn thối nát thách thức trước mặt xâm lăng của nhà Nguyên ngày

càng rõ rệt, thì ngài đã vận dụng lòng từ bi rộng rãi để cứu mang xã tắc và dân tộc.

Sau khi tiêu diệt nhà Tống vào năm 1279 (quân Tống bị đánh úp ở Nhai Sơn phía Nam huyện Tân Hội tỉnh Quảng Đông Trung Quốc), kế tục thúc bách sự kiên trì của vua Lê Thánh Tông công vua Tống nhậy xu hướng bị tổn thất vào mùa Xuân cùng hàng vạn quân dân nhà Tống khác (cũng là năm vua Nhân Tông lên ngôi), Hoàng đế Liệt, Nguyên Thái Tông đã chuần bị binh sĩ cũng như cho đóng thêm chiến thuyền để xâm lăng nước ta. Để tránh sự thất bại như lần trước vào năm 1258, khi Thái tử Trần Thái Tông đánh bại, quân Nguyên dìm ba mặt trận làm thế giáng kìm trong dã tâm đè bẹp nước Đại Việt của chúng ta. Chúng đã đem quân đánh chiếm Chiêm Thành làm giáng kìm phía Nam, phía tây hai hướng tiến quân phía Đông Bắc và Tây Bắc, từ dưới đánh lên và phía trên cho quân tràn xuống với khí thế vô cùng hung mãnh.

I. Quân Nguyên tiến công, quân Đại Việt rút lui:

Mùa thu tháng 8 năm 1283, viên tướng trấn thủ biên cương Lạng Châu (Lạng Sơn) là tướng Uất cấp báo với triều đình, Hoàng đế nhà Nguyên là Toa Đô (Sôgatu) đem 5000 quân mạnh mẽ xuống đánh Chiêm Thành.

Tháng 10, Đế Hoàng Đế Trần Nhân Tông tổ chức một hội nghị tại bến đò Bình Than, vùng Trấn Ác (chợ gạo nhau cửa hai con sông Thái Bình và Kinh Thầy. Nơi này về sau vẫn còn xã gạo là Trấn Ác) để phân xã Trấn Ác, huyện Chí Linh. Hội nghị đã quy tụ hầu hết các vị tướng thân quốc thích và cũng là các hàng lãnh đạo quân sự, mục đích để cùng bàn kế hoạch giáng giặc ngoại xâm cũng như để thêm tinh thần đoàn kết chiến đấu của toàn thể triều đình chúng ta. Tại đây ngoài việc bàn kế hoạch giáng giặc, vua Nhân Tông đã phân chức Trần Khánh Dư làm Phó đô tướng quân, một phẩm hàm đã bị tước đi khi ông phạm lỗi và phân lui về làm nghề bán than ở Chí Linh (xưa là đất Bàn Châu, cũng gọi là Bàn Hà, khi quân Minh chiếm nước ta chúng đi thành huyện Chí Linh, sau đó nhà Lê vẫn giữ nguyên tên cũ không thay đổi, nay nay nó thuộc tỉnh Hải Dương). Có một điểm khá nổi bật là, tất cả mọi người đến Bình Than đều được tham dự hội nghị, duy có Hoài Vũ tướng Hoàng Trần Quốc Tuấn vì còn nhụt đã không được tham dự. Ông đã bóp nát trái cam trong tay lúc nào không hay để ý chỉ quyệt tâm chiến giáng giặc ngoại xâm. Khi lui về, ông đã quy tụ người nhà thành một đạo quân hàng ngàn người, trang bị khí giới, chiến thuyền, giáng giặc cao lá cờ «Phá Chướng Đế ch Báo Hoàng Ân». Khi lâm trận chiến quân Mông-c, lúc nào ông cũng đi đầu giáng giặc, khiến chúng phải e dè, không dám đi đầu mà phải lùi tránh.

Vào tháng 10 cùng năm, Đế Hoàng Đế sắc phong Chiêu Minh Vũ tướng Trần Quang Khải làm

Thiên tài quân sự Trần Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Thống lĩnh quân Thái sư (võ quan đứng đầu triều đình, chỉ huy cả hai bộ phận văn và võ), Đình Công Viên làm Hàn lâm học sĩ phụng chỉ (võ quan đứng đầu viên văn học trông coi việc soạn thảo các loại chiếu, cáo, chỉ dụ của nhà vua).

Tháng 7 mùa thu năm 1283, triều đình Đại Việt cử quan Trung phủ m Hoàng Phủ Ngộ, nội thị gia Nguyễn Chông đi sứ nhà Nguyên. Tháng 10 hai võ sĩ giỏi của chúng ta trở về báo rằng nhà Nguyên sai thái tử Trần nam vương Thoát Hoan (Toghan) và bình chương A Lỗ t (Ariq-Qaya) quy tập 50 vạn quân hai tộc Hãn Quốc ngưng tụ tràn vào xâm lăng nước ta.

Cho nên mùa Đông tháng 10 năm 1283, Vua Nhân Tông đã đích thân cùng với các võ tướng huy động quân đội phòng thủ và các quân. Ngài bổ dụng Hoàng Phủ Ngộ và Trần Quốc Tuấn làm Quốc công, tiến chỉ huy quân lĩnh tất cả các sắc quân (tướng đứng đầu và Tổng tham mưu trưởng ngày nay), chỉ huy trong hàng tướng lĩnh nào có khả năng võ nghệ thì cho ra chỉ huy tướng bộ phận. Trong Khâm Định Việt Sử Thông Giám Cương mục thì ghi rằng tháng 8, mùa thu Đại Hoang đế tập hợp duy nhất binh cũng như hãn tộc cho Hoàng Phủ Ngộ đi đầu khi các sắc quân của võ tướng huy.

Mùa thu tháng 8 năm 1284, Đại vua Trần Nhân Tông hãn tộc cho Hoàng Phủ Ngộ đi đầu khi các sắc quân của võ tướng huy, động duy nhất binh hãn tộc Đông-bộ-đầu (tức bộ sông Hoàng phía trên cửa Long Biên gần cửa Hàng Than, Hà Nội ngày nay) rồi chia quân trấn giữ Bình-Thanh cũng như các nội trấn yếu. Hoàng Phủ Ngộ Trần Quốc Tuấn đã phân biệt bài Học Chiếu Sĩ để toàn quân sĩ Đại Việt.

Số bộ trí lực lượng của quân đội Đại Việt được ghi nhận như sau:

Đông-Bộ quân ta trấn thủ Vĩnh Bình, Đông Bằng, Nội Bằng, Vạn Kiếp, Bình Than, chỉ huy mặt trận này là Quốc Công Tiến Chỉ Huy Trần Hoàng Phủ Ngộ; để phó với cánh quân Vân Nam phía Tây Bộ thì giao cho Chiêu Văn Vương Trần Nhật Duật chỉ huy; phía Nam kinh đô ta xây dựng mặt trận để phòng thủ như Đà Mạc, A Lỗ và Đại Hoang do Bồ Nghĩa Hưu Trần Bình Trừng làm chỉ huy. Trên cùng, Tổng chỉ huy chiến trận là Đại Hoang Đế Trần Nhân Tông.

Tháng 8 năm 1284, Thống lĩnh hoàng Trần Thánh Tông đã cho mời các kỳ lão của nước vào tham kiến Diên-Hoang để chiêu đãi cũng như bàn sách chiến lược. Khi Đại Hoang Đế Trần Bình Trừng bày tình hình nguy cấp của nước nhà trước mặt kỳ lão của Mông-cổ, thì tất cả kỳ lão

Thiên tài quân sự Trần Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

đồng hồ to «Phi đánh».

Trần Ích vãn đồng quân Mông-cổ mưu nếm gông kềm phồng Nam đồng kềm chổi Đợi Việt bồng cách tìn công nòng Chiêm Thành. Chổi huy đoàn quân này do Toa Đô thồng lãnh đã hoàn toàn thổng bổi trổng cổi kháng cổi mãnh liệt cổi a quân dân nòng cổi này.

Vua Nguyên đã tổi chổi cổi tổi máy quân sổi khồng ngổi sang xâm lổi cổi nòng cổi ta. Bao gổi mổi A Lý là tổi ngổi có công trong các trổi nổi hổi thành Tổi ngổi Dổi ngổi, Ngổi cổi Châu, Phần Thành, Tổi nhổi Giang, Giang Lăng và nhiổi u chiổi nổi trổi ngổi khác. Còn phổi iổi kổi Lý Hổi ngổi, ngổi iổi đổi tổi đổi mổi nhà Tổi ngổi trong chiổi nổi đổi chổi Nhại Sổi nổi. Mổi tổi cổi nổi tổi ngổi vổi iổi A Lý nhổi Áo Lổi Xích, Trình Bổi ngổi Phi, Ô Mã Nhi, Toa Đô, Phần Tiổi pổi. Phổi iổi nói là bổi tham mổi uổi này đã tổi pổi trung nhổi ngổi tổi ngổi lãnh dày đổi nổi kinh nghiổi mổi nhổi tổi cổi a quân Nguyên trong chiổi nổi đổi chổi xâm lăng nòng cổi Đổi iổi Việt.

Ngày 21 tháng 12 năm Giáp Tý (1284) quân Mông-cổ do Thoát Hoan cổi mổi đổi uổi đã tràn xuổi ngổi tổi iổi biên giổi iổi cổi a nòng cổi ta. Thoát Hoan đã cho lý vổi nổi quan Khúc Liổi tổi (Kütä) và tuyên sổi Tháp Hổi iổi Tân Lý (Taqai Sariq) cùng Nguyổi nổi Đổi iổi Hổi cổi đem thổi cổi a A Lý đòi nòng cổi ta mổi đổi ngổi và cung cổi pổi lổi ngổi thổi cổi cho hổi đi đánh Chiêm Thành. Đổi cổi vua cổi a ta trổi lổi iổi rổi ngổi «Tổi nòng cổi tôi đổi nổi Chiêm Thành, thổi yổi bổi đổi uổi không tổi nổi». Song song ngổi hổi lổi nhổi cho Hổi ngổi Đổi oổi Vổi ngổi mang quân trổi nổi thổi biên giổi iổi. Trong khi các phái bổi ngoổi iổi giao Nguyên-Việt tổi pổi tổi cổi qua lổi iổi trao đổi iổi công hàm ngoổi iổi giao thì quân Nguyên tổi pổi tổi cổi ào ồ tổi tổi nổi đổi nổi Lổi cổi Châu (tổi cổi huyổi nổi Lổi cổi Bình tổi nhổi Lổi ngổi Sổi nổi ngày nay). Thoát Hoan sai Đà tổi ngổi là A Lý sang nòng cổi ta nói rõ vổi lý do chuyổi nổi quân là đi đánh Chiêm Thành chổi không có ý gì khác. Trong khi đó quân Mông-cổ tổi pổi tổi cổi tổi nổi quân vào nổi iổi đổi a nòng cổi ta, khi chúng tổi nổi tổi iổi núi Kheo Cổi pổi thì bổi quân ta anh dũng chổi nổi đánh không thổi tổi nổi lên đổi cổi.

Khi quân Nguyên kéo tổi iổi Lổi cổi Châu, nhà vua đã nhanh chóng đổi uổi đổi ngổi quân lính đổi nổi trổi nổi thổi các ổi iổi Khâu Ôn và Khâu Cổi pổi Lãnh. Ngày 21 tháng 12 năm Giáp Thân (tổi cổi 27 tháng mổi tổi năm 1285) Thoát Hoan và A Lý Hổi iổi Nha đã chia quân ra hai hổi ngổi đổi tổi nổi công. Cánh quân phía Tây do Vổi nổi Hổi Lý, La Hổi pổi Đáp Nhi (Bolqadar) và chiổi thổi oổi Athâm (Atsin) chổi huyổi do đổi ngổi huyổi nổi Khâu Ôn tổi nổi xuổi ngổi. Cánh quân phía Đông do khiổi pổi tổi tổi nổi Đáp Nhi Đái (Tatartai) và vổi nổi hổi Lý Bằng Hiổi nổi ... tổi iổi ổi Nổi -Nhi (Toàn Thổi, Cổi ngổi Mổi cổi) còn An-Nam Chí-Lổi cổi cổi iổi là ổi iổi Anh-Nhi. ổi đây chúng bổi tổi và giổi tổi mổi tổi nhân viên do thám cổi a Đổi iổi Việt là Đổi -Vỉ tổi ngổi quân. Quân ta chiổi nổi đổi uổi chổi ngổi giổi cổi Nguyên ổi núi Khâu (hay Kheo) Cổi pổi vổi nổi không phân thổi ngổi bổi iổi vì hai ổi iổi Khổi -Ly và Nổi -Nhi đã thổng tổi thổi, vì vổi yổi bổi tổi buổi cổi phổi iổi rút vổi cổi thổi ổi iổi Chi Lăng (thuổi cổi Ôn Châu, tổi nhổi Lổi ngổi Sổi nổi).

Thiên tài quân sự Trần Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Tôi tôi Chi Lăng mới cưỡi ngựa anh dũng nhưng không thấy nào đứng ngựa cưỡi ngựa quân đội chông đội o gươm búi tóc nên đành phải cưỡi ngựa rút về trấn giữ biên giới Việt Nam (tên gọi là Đông (chúng vùng gọi là Đông cũ nay thuộc tỉnh Hà Nội và Hà Phòng hiện nay) để được biết thêm tin tức, do vì phải bốn ba vết vết ngựa thì lo lắng cho quân tình nên ngài không kịp ăn sáng và lúc mặt trời đã về chiều thì có người lính tên là Trần Lai dâng cơm hâm cho vua dùng. Ngài khen là người trung nghĩa và đã ban thưởng cho các tướng, kiêm nhiệm tư mã xã xã Hà và Trì và Môn ở Bắc Giang).

Nhưng khi ngài nghe tin các tướng Chi Lăng, Nội-Bàng bỏ trốn, quân ta lui về giữ biên giới Việt Nam, Đế chế Hoàng đế Trần đã vội vàng di chuyển bằng thuyền xuôi ra Hà Đông (chúng vùng gọi là Đông cũ nay thuộc tỉnh Hà Nội và Hà Phòng hiện nay) để được biết thêm tin tức, do vì phải bốn ba vết vết ngựa thì lo lắng cho quân tình nên ngài không kịp ăn sáng và lúc mặt trời đã về chiều thì có người lính tên là Trần Lai dâng cơm hâm cho vua dùng. Ngài khen là người trung nghĩa và đã ban thưởng cho các tướng, kiêm nhiệm tư mã xã xã Hà và Trì và Môn ở Bắc Giang.

Khi hỏi người, được ngài đã ra lệnh cho Hoàng Đế ở Việt Nam đi ngựa quân lính các tướng Hà Đông, Vân Trà, Ba Đình (Vân Trà Ba Đình là hai tướng thu được Hà Đông bằng gươm. Hoàng đế Vân Trà hay Trà Hoàng là vùng Kim Thành, tên gọi Hà Nội ngày nay), chúng chúng người dũng cảm làm tiên phong, vượt biển vào Nam để trấn giữ biên giới quân sự. Nhưng sự tăng viện kịp thời, tinh thần binh sĩ của ta mới được phần lớn sau những thất bại liên tiếp của các tướng đội biên giới phía Bắc.

Vào ngày 26 tháng chạp năm Giáp-thân (1284) giữa Nguyên tiến chiếm các tướng Vĩnh-Châu, Nội-Bàng, Thiệt-Lạc và Chi-Lăng. Trong đó Nội-Bàng là mặt trận quan trọng cho vòng đai phòng thủ kinh thành Thăng Long.

Tôi Nội-Bàng khi quân ta phải rút lui về vàng thì Hoàng Đế ở Việt Nam có hai gia tướng là Yết Kêu và Dã Tượng, Việt Nam đến di chuyển bằng ngựa núi, nhưng Dã Tượng nói rằng ngựa Yết Kêu chưa gươm Việt Nam thì ông ta nhất định không đưa thuyền rời biên giới. Hoàng Đế ở Việt Nam về đến bãi, quỳ tạ y chầu còn được nhất định thuyền của Yết Kêu đang ở đó để chờ Việt Nam tôi cùng đi. Hoàng Đế ở Việt Nam rất mừng và nói: «chim Hoàng và chim Hoàng bay được cao, tất phải nhờ có lông cánh mạnh, nếu không thì khác gì chim thường». Nói xong liền đi thuyền cùng với Yết Kêu và Dã Tượng về họp cùng quân lính các tướng trấn giữ Việt Nam và Bắc Giang.

Sau rút quân về và về cho ta thấy tình hình rất bất lợi, nhưng ngoài tính của Đế chế Hoàng đế Trần cũng như Hoàng Đế ở Việt Nam. Tuy vậy, kẻ thù vẫn không buông tha. Quân Nguyên đuổi theo đoàn quân triệt thoái và chúng chia ra hai ngả để tấn công vào cửa biển Việt Nam. Tôi đây quân đội Việt Nam phải lùi thêm một bước nữa và bị thiệt mất 20 vạn người thuyền và tay gươm. Thấy quân ta rút lui, chúng cướp phá, giết chóc xem như chúng không

Thiên tài quân sự Trư n Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

ng< i, đ< ng th< i ti< n chi< m các c< đ< m Gia Lâm, Đông Ngàn. < hai n< i này h< b< t đ< c ng< i lính nào c< a ta trên tay có xâm hai ch< «sát thát» trên cánh tay đ< u b< Mông-c< gi< t th< ng tay.

Sau khi các phòng tuyền Vin-Châu, N< i-Bàng, Thi< t-L< c và Chi-Lăng l< n l< t th< t th< sau 5 ngày t< n công c< a gi< c, Vua Trư n Nhân Tông đã ph< i thay đ< i chi< n l< c ch< ng gi< c. .. ch< tr< ng tác chi< n ban đ< u c< a vua Trư n Nhân Tông và Trư n H< ng Đ< o hình nh< là đ< a quân lên ch< n gi< c ngay t< i nh< ng vùng đ< a đ< u biên gi< i c< a t< qu< c theo chi< n l< c Lý Th< ng Ki< t đã làm h< n 200 năm tr< c>>

Chi< n l< c m< i v< a đánh v< a rút, v< a t< ch< c phòng th< đ< ng th< i ch< n l< a th< i đ< m và chi< n tr< ng thích h< p nh< t đ< ph< n công đánh b< i k< thù.

Ngày 26 tháng Ch< p năm 1284 gi< c Nguyên t< n công vào < i N< i-Bàng cũng nh< các < i g< n đó (Toàn Th<), còn trong An Nam Chí L< c ghi là 27 tháng Ch< p. Quân ta đã rút kh< i các < i v< a b< th< t th< và lui v< phòng tuyền V< n Ki< p. Vào lúc này nh< m năm h< t t< đ< n, v< a ph< i c< p t< c t< ch< c l< i s< chi< n đ< u cũng nh< chăm sóc cho nh< ng binh sĩ b< th< ng còn ph< i chu< n b< đón chào năm m< i < t-D< u, không khí th< t t< ng b< ng ph< n ch< n nh< t là khi Đ< c Hoàng Đ< Trư n nh< c nh< và c< vũ tinh th< n toàn quân sau m< t s< th< t l< i ban đ< u b< ng cách nói r< ng «Hoan, Di< n do t< n th< p v< n quân» nghĩa là ta còn đ< o quân đ< b< < Hoan Di< n đ< n h< n trăm ngàn ng< i.

Thoát Hoan sau khi đã ch< n ch< nh xong binh đ< i, ngày m< ng 6 tháng Giêng năm 1285 chúng m< cu< c t< n công vào phòng tuyền V< n Ki< p và núi Ph< L< i (t< c là núi < xã Ph< L< i, c< nh sông L< c Đ< u, đ< i di< n v< i th< tr< n Ph< L< i, huy< n Chí Linh, t< nh H< i H< ng) c< a quân Đ< i Vi< t. < t< i V< n Ki< p, H< ng Đ< o V< ng đã đem chi< n thuy< n dàn tr< n cách sông V< n Ki< p m< i d< m mà theo C< ng M< c gi< i là tr< n «đ< c th< y». Đ< c th< y là hình th< c dàn tr< n đánh trên sông s< p các chi< n thuy< n theo hình cánh chim s< i trên m< t n< c. Hình th< c này có l< i là các chi< n thuy< n có th< n< ng t< a và b< o v< nhau trong lúc chi< n đ< u. Tuy nhiên n< u g< p c< ng đ< ch, th< cùng ph< i thoái lui thì s< b< v< ng víu khó lòng xoay tr< k< p. Trong sách Trư n H< ng Đ< o c< a tác gi< Hoàng Thúc Trâm thì ghi là «Đ< c th< y» t< c là tr< n t< m n< c.

Ph< i nói là tr< n đánh t< i V< n Ki< p x< y ra r< t là cam go gi< a ta và đ< ch, chúng ph< i m< t h< n 10 ngày m< i phá v< đ< c phòng tuyền này c< a ta. Dĩ nhiên con s< thi< t h< i nhân m< ng gi< a hai bên là không nh< , phía quân Nguyên có t< ng v< n h< Nghê Nhu< n b< t< tr< n < L< u Thôn. Quân ta rút lui thêm m< t l< n n< a tr< c s< c công phá mãnh li< t c< a đ< ch. Ngày 12 gi< c Nguyên đánh vào Gia Lâm, Vũ Ninh (sau là Võ Gi< ng, nay là huy< n Qu< Võ, t< nh B< c Ninh), Đông

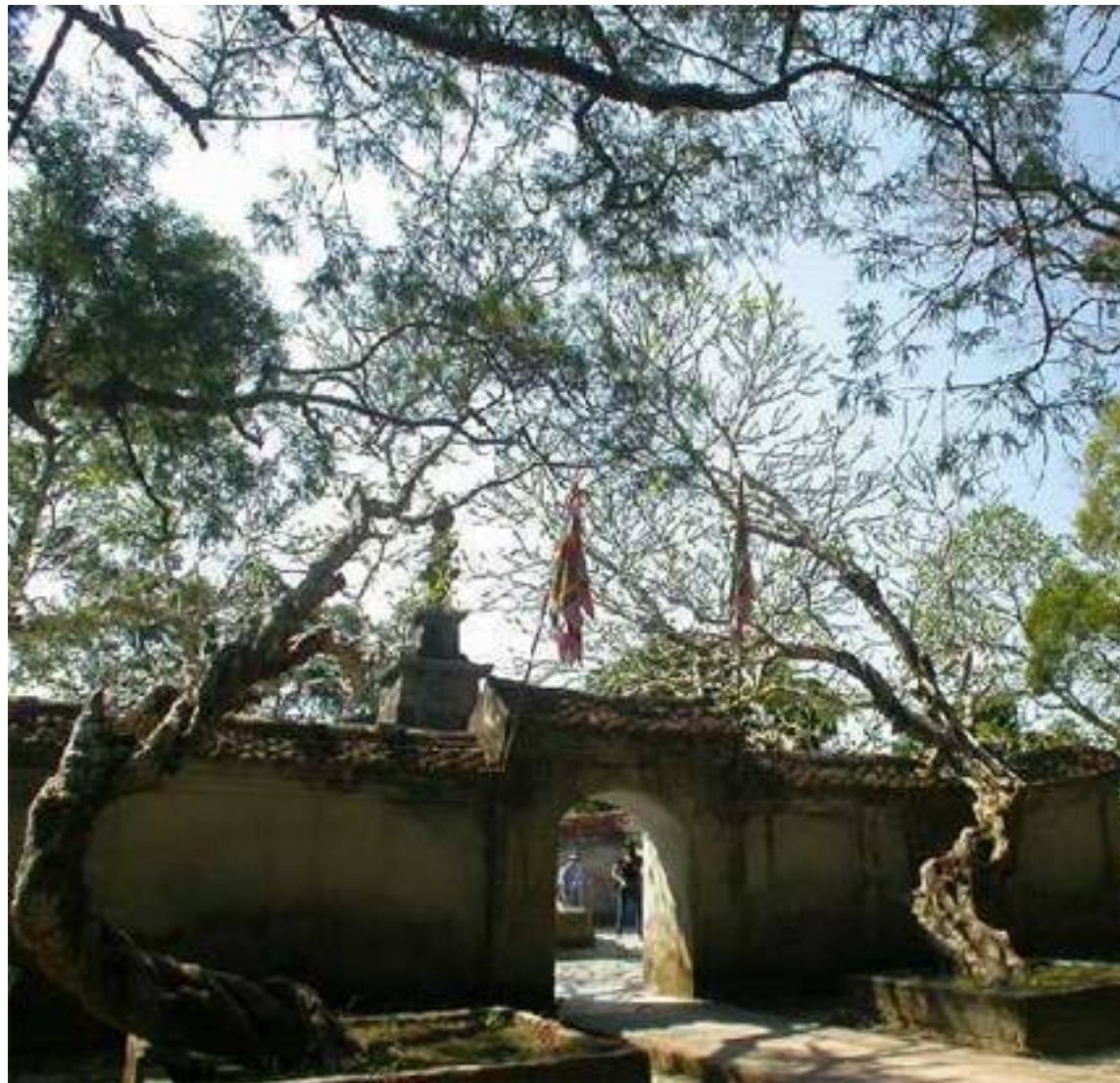
Thiên tài quân sự Trư n Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Ngàn (t c là huy n T S n, t nh B c Ninh). Chúng đã sát h i r t nhi u binh sĩ c a ta, nh t là nh ng ng i có xâm hai ch «sát thát». Th ng đ ng gi c Nguyên chi m luôn Đông B Đ u và d ng m t lá c l n (lá c l n không th y trong các b s nói là c gì, có l là c c a quân Nguyên).

Cũng c n bi t thêm r ng t khi chi n cu c Nguyên Vi t bùng n thì kh p n i trong n c Vi t đ u treo b ng y t th c a tri u đình v i nghiêm l nh không đ c đ u hàng k thù, nghiêm l nh đó n i dung nh sau: «Phàm các qu n huy n trong n c, h có gi c ngoài đ n, thì ph i li u ch t c đánh; n u không đ ch n i thì cho phép l n tránh vào r ng núi, ch không đón hàng».

Lăng Mộ Vua Trư n Nhân Tông t i Yên T

Thiên tài quân sự Trần Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Ngày 9 tháng giêng năm Mậu Dần (1285) Đức vua Trần Nhân Tông thống lĩnh 100 ngàn quân Địch Viết cùng thủy và lục hai quân phòng tuyến ở sông Bình Than (hay Bài-Than theo An Nam Chí Lược của Lê Túc) để chống lại sự công vũ bạo của giặc Nguyên do các tên tướng Ô Mã Nhi, Chiêu-Thị, Nỗ-Hạ, Trần-Vũ Tông-Lâm-Đức cầm đầu. Địch tiến công vào phòng tuyến này của ta, chúng đã xé nát những chiến thuyền để chặn thu được cửa biển Kiếp. Cũng từ đây vào tháng 10 năm 1283, Vua Trần Nhân Tông đã triệu tập các võ tướng thân quyết thích đặt bàn phác họa sách chống giặc. Thì nay hơn một năm sau thì bị dồn Bình Than vững Trần Xá này đã di tản ra mặt trận khác chiến long trời lở đất do đích thân ngài chỉ huy. Trần này xảy ra cho ta thấy rõ ràng hơn chiến lược chống giặc của vua lãnh đạo của chúng ta là «mềm nôm răn buông» hay tháo lui chiến lược phòng thủ chiến lược và phòng công chiến lược. Và hiện thì ta đang ở giai đoạn mềm và hai.

Ngày 13 tháng giêng, Đức vua Trần cùng quân lính trên thuyền phòng tuyến sông Cái (trong sông gọi là sông Lô) chống lại các cuộc tấn công của quân Nguyên nhưng không thành công đành phải rút lui để phòng tuyến mới.

Đang lúc các trận giao tranh xảy ra ác liệt có Chi hâu của Địch Khúc Chung báo ra tình nguy cấp mang thông điệp (mục đích do thám trên lính quân Nguyên), ông nói: «Thần hèn mọn bắt tài, nhưng xin được đi». Đức vua khen ngợi: «Ngươi đâu trong đám ngựa a xe kéo ngựa i i có ngựa a k, ngựa a ký như thế».

Ngày 14 tháng giêng (1285), quân ta tập các chiến mã (gồm các sào lũy bằng gỗ) phòng ngự phía Nam sông Cái để chống giặc, ở đây màn màn cho trận đánh thành Thăng Long.

Thoát Hoan cùng quan hành tểnh thân chinh đến phía Đông bờ sông Cái để tấn công quân nhà Trần. Ở đây chúng chặn thu của quân ta được 20 chiến thuyền. Quân do Hoàng Đạo Vũ tướng không được ngăn cản nên phải rút lui. Và quân Mông-cổ buồm bè làm cầu, sang bờ bắc sông Phú Lương. Vua Nhân Tông bố trí binh sĩ dùng gỗ dục theo sông. Khi thủy quân Mông-cổ đến, quân ta nổ pháo và thách thức đánh nhau. Trận đánh tiếp diễn đến chiến thuyền, Nguyên Phạm Ngộ được sai đi thuyết khách yêu cầu Thoát Hoan rút lui. Dĩ nhiên quân Mông-cổ làm sao chấp nhận được, chúng vẫn nhất quyết tấn công. Để báo toàn lực lượng vua Nhân Tông cùng binh sĩ Địch Viết rút khỏi thành Thăng-Long ngày 14 tháng giêng năm Mậu Dần (1285). Hôm sau, Thoát Hoan vào thành, đầu thủy cung đến trên ngựa trên, chèo lái chiến thuyền và mũi lả thê hành tểnh, tất cả đầu bè xé nát. Ở đây chúng ta thấy tài trí của vua Nhân Tông trong việc cầm chân kẻ thù để rút lui binh lính một cách an toàn nhất, ít bị hao binh tổn thương.

Thiên tài quân sự Trùng Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Vào thời điểm thành Thăng-Long thời thời năm 1285 có nhiều ghi chép như sau:

Công Minh Chính Biên quyển VII ghi «Ngày hôm sau, kéo quân vào thành, thì lúc bấy giờ nhà vua đã chạy ra ngoài rồi, Thoát Hoan cho quân đuổi theo».

Việt Sử Tiêu Án ghi «ngày đã vào chiều, quân giặc qua sông vào kinh thành». Toàn Tập Trùng Nhân Tông của Lê Mạnh Thát ghi trang 73 như sau: «Chính trong ngày 14 tháng giêng năm Đinh Dậu (1285) khi Thoát Hoan vào kinh thành yên tĩnh về thu hoạch». An-Nam Chí-Lược của Lê Thọ quyển đồ ghi: «Ngày 13 Bính Tuất...Trùng Nhân-Nam-Vương qua sông mặt trời cùng đỉnh An-Nam». Quyển Địch Phạt và Dòng Sự Việt của tác giả Địch Nhu ghi trang 265: «ngày 18 tháng 2...địch dùng súng bắn bác bỏ năm trăm...kéo đến đánh chiếm Thăng Long; những khi vào đến thành thì địch còn trở trở những thành quách».

Vì có sự khác biệt về ngày Thăng-Long thời thời, cho nên chúng tôi lấy ngày 14 tháng giêng năm Đinh Dậu (1285) là thời điểm kinh thành thời thời.

Tuy chiếm được Thăng Long những Thoát Hoan e dè sợ lọt vào phục kích của ta nên không dám đóng quân trong thành.

Khoảng rút quân của ta từ Bình Than về Thăng Long và từ Thăng Long về Thiên Trường là những bộ toàn lực tránh đi ba mũi tấn công của giặc Nguyên. Mũi mũi do chính Thoát Hoan và A Lý Hốt Nhai từ phía Đông Bắc xuống, mũi kia là từ Tây Bắc thọc qua do Ngập Tịch Lộ Đình và cùng, quan trọng hơn là mũi từ phía nam đâm lên do Toa Đô chỉ huy.

Quân Nguyên vẫn tiếp tục truy sát quân ta đến chỗ bắt cho được hai vua của ta.

Vua Nhân Tông rời Thiên Trường Hoàng Trùng Nhân Thánh Tông đi Tam Trĩ Nguyên (là sông Ba Chẽ, huyện Ba Chẽ thuộc tỉnh Quảng Ninh), Thoát Hoan khi vào thành biết rằng nhà vua đã đi xa nên càng gấp rút đuổi theo.

Thiên tài quân sự Trư n Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Quân do thám Mông-cò dò biết được các nơi chôn giấu của hai vua nên chúng chia hai đường do Tây thà truy đuổi bị ngừng đường thủy, Hoàng đế Trư n bị đường thủy phò Thà đường Hoàng đi bộ cùng với quân dân. Trong Công đường M và Toàn Thà không thủy ghi cách tổ chức hành quân triệt thoái vào đất Trư n ra sao, chức họ là vô cùng gian nan và bị bách. Đoàn quân triệt thoái được an toàn đã chứng tỏ tài năng trí cho với quân sự của vua Trư n Nhân Tông suy nghĩ trong việc sắp xếp mặt cách chu đáo của triệt thoái này. Ngày nay nhiều nhà quân sự tìm kiếm trên thế giới cho rằng hành quân triệt thoái nó còn khó hơn cả khi tiến công vào đất địch vì đưa quân bị rơi vào thế thế được với a phải tìm cách bỏ toàn lực lượng với a lo chứng để kẻ thù truy kích, thì cách đây 720 năm với trước, mặt với Hoàng đế người Việt Nam đã thành công trong việc chỉ huy đoàn quân triệt thoái giữa lúc đang bị kẻ thù xâm lăng truy đuổi gấp gao nhất. Người đó không ai khác hơn đó là Đế vua Trư n Nhân Tông. Và đây là của triệt thoái thế hai và được tổ chức mặt cách chu toàn nên đã thành công.

Hai của lui binh do chính vua Trư n Nhân Tông tổ chức năm 1285 trong cuộc kháng Nguyên lần thứ hai có điểm đáng với của lui binh của Quân lực Việt Nam Công Hòa do Thiệu Trung Nguyên Văn Hiến chỉ huy tại Cao Miên với đưa Việt Nam năm 1971. Điểm đáng với rõ nhất nhất của hai của lui binh là cả hai đưa quân nhà Trư n do vua Trư n Nhân Tông lãnh đưa và đưa quân QLVNCH của Thiệu Trung Nguyên Văn Hiến chỉ huy đưa bị lọt vào vòng vây của quân thù. Kẻ đưa là hai đưa quân với a nêu đã rút lui an toàn và bỏ toàn được lực lượng.

Mặt trong những phòng tuyến xa bờ với Thiên Trường (Nam Đê nh nơi đất triều đình tạm của ta) là bãi Tha-M của (tây sông Thiên-M của bên sông Cái thuộc Hoàng-Yên. An-Nam Chí-Lực gọi là Thi Thiên-Hán), với trường trận thế phòng tuyến này là Bồ-Nghĩa-Ho Trư n Bình Trư ng. Bãi Tha-M bị chiếm, và ông bị giết chết những quy tắc không đưa hàng chứng những những vẫn còn hét vào mặt Thoát Hoan khi chúng chiêu hàng «Ta thà làm ma nước Nam chứ không làm Vương đất B» nên đã bị chúng giết.

Quân ta do Vua Trư n Nhân Tông thủy lĩnh, lui với giới tại Hoàng-Th (có thể thuộc miền Hoàng-Yên), tại đây ta làm rào chắn bằng cây gỗ, tại phía Tây bờ sông để chứng giết. Quân Nguyên tại trên và dưới bờ sông bên tên tại tại khi quân ta bị tan với và phải rút đi.

Sau ngày Thăng Long thất thế quân Nguyên tăng cường sự có mặt tại những vùng chúng với a chiếm đóng. Với Hoàng Lý Bang Hiến và Lưu Thà Anh được lực lượng Tàu đem quân vào nước ta lập những chứng kiểm soát. 30 dặm mặt trận, tại đây tại là nơi trung chuyển tin tức tại vùng này sang vùng khác, nó cũng là nơi các bộ tư vấn (theo danh từ của ta gọi là lính thú đưa xa) đứng chân nghĩ ngợi và thay đổi của chứng. 60 dặm đất mặt trận, tại đây có thể là đưa binh. Sự kiểm soát đã đưa ra rút gao nhất vùng chúng chiếm đóng.

Thiên tài quân sự Trư n Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Một đ o quân khác của nhà Nguyễn, do N p T c L t Đình chủ huy t Vân Nam tiến sang, và a đ n Thu V t (Yên-Bình, Yên-Bái) thì b đoàn quân của Chiêu Văn V ng Tr n Nh t Du t gi m t Yên-Bái ch n đánh, nh ng v n không c n n i đ ch, nên ph i lui quân và gi m n h l u sông H ng.

L h i đ n th vua Tr n Nhân Tông t i Hu . Nguồn: wikipedia.org

Và bãi Tha-M c là n i di n ra tr n chi n đ u tiên sau khi kinh thành Thăng Long th t th do các t ng nhà Nguyễn H u Th a Khoan Tri t, V n H Mông C Đãi và B t La H p Đất Nhi đ n quân b ng đ ng b và Lý t th a đ n Ô Mã Nhi B t Đô b ng đ ng sông truy đ i quan quân nhà Tr n.

Thiên tài quân sự Trư n Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình
Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Như trên đã ghi sau khi tìn chi m đ c c đi m Tha-M c c a ta, quân Nguyên tiếp t c t n công vào c đi m H i-Th (An-Nam Chí-L c). Với c đi m này theo Kinh Th đi i đ n t l c trong Nguyên văn lo i 41 ghi «Đ i quân đ u i Nh t Huyền sông A L và sông Đ c-C ng». Như th cho ta th y H i-Th và A-L là cùng m t n i. H i-Th và A-L thu c đ a ph n H ng-Yên, Tha-M c cũng thu c H ng-Yên n m trên l u v c sông H ng, nh ng phía Tây theo An-Nam Chí-L c. Như v y Tha-M c và H i-Th (hay A-L) g n nhau. Nghĩa là sau khi chi m đ c Tha-M c chúng đã đánh tiếp là H i-Th.

Ngày 28 tháng giêng, H ng Đ o V ng tâu v i nhà vua xin cho Th ng t ng Thái s Trư n Quang Kh i ch n đánh cánh quân c a Toa Đô Ngh An (cánh quân này đ c l nh t Chiêm Thành, tìn chi m các châu l phía Nam c a ta, r i B c tìn, ph i h p v i đ o quân c a Thoát Hoan làm thành th g ng k m tiêu di t quân đ i nhà Trư n).

Ngày 1 tháng 2, con th c a T nh Qu c Đ i V ng Qu c Khang là th ng v Ch ng Hi n Trư n K n (Trư n K n v n có hi m kích v i hoàng t Đ c Vi p. Khi gi c Nguyên xâm lăng, K n đ c l nh tr n gi Thanh Hóa) và thu c h thân tín là Lê T c (hay Tr c) ra đ u hàng quân Nguyên. Toa Đô sai quân lính đ a đám hàng binh này v Yên kinh (th ph c a nhà Nguyên). Đ c đ ng b các v tù tr ng l ng Giang (t c L ng S n ngày nay) là Nguy n Th L c, Nguy n Lĩnh t p kích tr i Ma L c (Chi Lăng thu c châu L ng Giang th i đó, nay là t nh L ng S n). V t ng c a H ng Đ o V ng là Nguy n Đ a Lô b n tên gi t đ c Trư n K n. Lê T c ph i đ a xác K n lên ng a, ch y tr n trong đêm, đ c vài ch c đ m t i Khâu Ôn và chôn t i đó.

II. T ng ph n công:

Quân Toa Đô t Chiêm Thành kéo v , c p bóc đ c đ ng, trèo non xu ng đ c kho ng châu Ô, châu Lý, châu Hoan, châu Ái, nay v tr n đ ng Tây K t.

Các v Chiêu Thành V ng (khuy t danh), Hoài Văn H u Trư n Qu c To n, t ng quân Nguy n Khoái đ c l nh c a Đ c Hoàng đ Trư n đem các binh sĩ tinh nhu vây đánh quân gi c b n Tây-K t (ven sông H ng, kho ng thôn Đông K t, xã Đông Bình, huy n Châu Giang, t nh H i H ng. Ngày nay, thôn này cách sông H ng 3 cây s , đ t bãi (t c bãi M n-Trù, nay thu c xã Tân Châu), nh ng xa kia sông k thôn).

Thiên tài quân sự Trư n Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Thư a thư ng xông lên sau khi đã chi m đư c bư n Tây-Kư t, các vư Chiêu Thành Vư ng (khuy t danh), Chiêu Văn Vư ng Trư n Như t Du t, Hoài Văn Hư u Trư n Quư c To n, tư ng quân Nguy n Khoái đã thư ng đư ng ti n đánh Hàm Tư Quan (cư a Hàm Tư : tư bãi Hàm Tư , huy n Đư ng Yên tư nh Hư ng Yên).

Như vư y là su t trong tháng 4 sau khi lư nh tư ng phư n công đư c ban hành thì quân dân Đư i Vi t đã tái chi m lư i các cư đư m đã bư m t trư c đây. Đó là A-Lư , Tây-Kư t, Hàm Tư Quan và nó đã mư rư ng cư a cho đư ng vư giư i phóng Thăng Long.

Trư n phư n công di n ra tư i cư đư m A-Lư hay Hư i-Thư do Hư ng Đư o Vư ng chư huy. Đây là mư t trư n đánh lư n không kém phư n gay go quy t li t. Quân nhà Trư n đã tư n công hai hư ng An-Lư và Giang-Khư u. Tư i Giang-Khư u đư i sư chư huy cư a Trung Thành Vư ng đã kư ch chi n vư i tư ng nhà Nguyên là Thiên Hư Mã Vinh. Binh sĩ Nguyên bư quân ta sát hư i rư t nhi u phư i tháo lui. Sau đó hai cánh quân thư y bư cư a nhà Trư n đã tư p trung toàn bư lư c lư ng đánh vào đư i doanh cư a chúng. Đư i doanh đây chính là kinh thành Thăng Long. Mư c dù quân giư c cư gư ng chư ng trư , quân ta thi t hư i không ít, như ng như chi n lư c «đánh cư m chư ng» trư c đây nên ta đã bư o toàn đư c lư c lư ng do đó ta có đư lư c lư ng đư bư a vây quân đư ch đư n mư y lư p và vi n quân đư c đư u đư n liên tư c đư đư t đư m chi n trư ng quan trư ng này. Quân Mông-cư vì bư vây hãm nhi u ngày, ngư i ngư a thi t hư i, lư ng thư c thi u thư n, khí giư i mư t mát, không có vi n binh cũng chư ng có khí cư thay thư nên chúng buư c phư i rút bư thành Thăng Long. Trư n đánh tư A-Lư qua Giang-Khư u đư n Thăng Long tư hư n phư i kéo dài đư n cư tháng trư i tư đư u tháng 4 cho đư n thư ng tu n tháng 5 mư i hoàn tư t.

Sang tháng 5 vào ngày mùng 3 năm t Đư u (1285) Thư ng hoàng Thánh Tông và Hoàng đư Nhân Tông tư Thanh Hóa ti n ra cùng thân chinh đánh chi m lư i Trư ng-Yên (hay Trư ng An theo Vi t Sư Tiêu Án), tư đây quân ta đã thư ng lư n, bư t đư c vô sư đư ch quân cũng như giư t đư c nhi u quân giư c.

Chư ng Đư ng (tên bư n đư , tư xã Chư ng Đư ng, huy n Thư ng Phúc, tư nh Hà Nư i ngày nay-thư c huy n Phong Châu tư nh Phú Thư) là mư t cư đư m phư ng ngư lư n cư a giư c trư c khi vư tư i Thăng Long. Có thư nói đây là ti n đư n xa đư phư ng thư kinh thành Thăng Long mà giư c Nguyên gư i là đư i doanh. Tư i đây quân ta và Mông-cư đánh nhau mư t trư n rư t lư n và kư thù đã bư thi t hư i nư ng. Có thư vì lý do đó chúng đã không ghi mư t dòng chư nào trong các quy n sư Mông-cư , ngo i trư An-Nam Chí-Lư c cư a Lê Tư c ghi vư n tư t: «Trong tháng 4, mùa hư , An-Nam thư a cư quân ta chư nh mư ng, đánh lư y lư i La-thành». Chư ng Đư ng là ti n đư n xa như đã nói, khi quân ta chi m đư c đư a đư m tư c nhiên Thăng Long chư c chư n phư i lư t vào tay ta thôi. Nư u Chư ng Đư ng không mư t thì Thăng Long không bư đe đư a và cũng không bư ta chi m. Cho nên tư đây Lê Tư c vi t: «An-Nam đánh lư y lư i La-thành». La-thành tư c thành Đư i-La mà Đư i-La

Thiên tài quân sự Trần Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

là tên cũ của thành Thăng Long, thành này mới là đất doanh (tên gọi hành dinh ở quân miền Bắc của Thoát Hoan) nằm trong Kinh thành đất cũ của Nguyên văn lạc đã ghi. Chúng ta có thể biết đất cũ của kinh thành Thăng Long đã được quân ta giành phóng từ tháng 4 năm 10 tháng 5 mới có những lính của ta bắt giữ các tướng Chiêng Địch của Trần chủ yếu và báo cho hai vua đang chờ huy động đánh Trần Nguyên-Yên được biết tin trên. Nhờ vậy kinh thành Thăng Long được quân ta giành phóng vào cuối tháng 4 và tháng 10 tháng 5 có những chủ yếu Trần Nguyên-Yên đã báo là đi đầu hợp lý là vì Trần đánh tái chiếm Thăng Long thành diễn ra rất gay go nên nó đã kéo dài hơn nửa tháng trời. Tuy nhiên không hiểu vì lý do gì mà Công chúa Mạnh và Vị thần Tiêu Án mới không được cấp động viên Trần đánh tái chiếm Chiêng Địch?

Với mặt trận Trần Nguyên-Yên, Công chúa Mạnh ghi tiếp: «Vị thần quân Nguyên: quân của Toa Đô và quân của Thoát Hoan đóng cách nhau được hai trăm dặm, lúc Thoát Hoan phải rút lui quân, Toa Đô vẫn chủ yếu biết, nên Toa Đô và Ô Mã Nhi đem quân từ đất Chiêng Địch ra đánh sông Thiên Mạnh, để nhả phải hợp với cánh quân Thoát Hoan để ngăn ngừa ta lẫn nhau».

Tại mặt trận Trần Nguyên-Yên do Thoát Hoan chủ động giành. Thoát Hoan đã bắt hai vua Trần thành lãnh quân sĩ đánh bại nên phải rút lui và cũng không kịp báo cho Toa Đô và Ô Mã Nhi cùng biết vì chúng đóng quân cách nhau được hai trăm dặm.

Trong chiến dịch của ông phải công tái chiếm kinh thành Thăng-Long quân đất nhà Trần được chia thành hai cánh quân:

Cánh quân thứ nhất do Thượng tướng của Trần Quang Khải cùng chủ yếu tướng lĩnh như Hoài Văn Hầu Trần Quốc Toản, Trần thông, Nguyễn Khản Lộ và Nguyễn Truyễn thành lãnh quân lính rầm rộ tiến vào Thăng-Long sau chiến thắng Chiêng Địch;

Cánh quân thứ hai do Hoàng Đế ở Vị tướng Trần Quốc Tuấn cùng Hoàng Ninh Vị tướng Trần Quốc Tung chủ động.

Tại mặt trận thành Thăng Long, An-Nam Chí-Lược ghi: «Ngày Đinh Sửu tháng 5, Giặc ở Kỵ cùng Vị-nhà phải binh đánh vào cung điện vua Trần, đánh tan rã, đất sông Lạc-giang hợp hợp với Trần-Nam-Việt». Bên trong thành Thăng Long, quân ta truy đuổi giết gao kẻ thù, Giặc ở Kỵ và Vị-nhà rút lui sau chốt (sau khi Thoát Hoan đã chủ yếu) phải dùng kẻ mai phục chặn đánh quân ta bắt nên mới thoát được khỏi sông Cái để hợp với Thoát Hoan.

Thiên tài quân sự Trần Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình
Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Sau khi Thăng Long đã sạch bóng quân thù, ngày 15 tháng 3 năm Ất Dậu (1285) hai vua đã vào kinh thành trong tiếng khải hoàn và hai vua đã đi bái yết lăng tẩm của tổ tiên ở Long Hưng. Thế nhưng tiếng Trần Quang Khải làm một bài thơ bất hủ để đánh dấu cuộc chiến đấu vô cùng dũng liệt của một con dân Đại Việt để ngỏ lời khuyên khích mọi người hãy cố gắng gìn giữ nền thái bình đã được đánh đổi bằng sinh mạng của cả dân tộc, nội dung như sau:

*Đoạt sáu Chàng ng Dàng đ
Cơm h Hàm Tử Quan
Thái bình tu trí lực
Vạn cổ thi giang san.*

Nghĩa

*Chàng ng Dàng đ cướp dáo giặc
Hàm Tử bắt quân thù
Thái bình nên gắng giữ
Nạn non y muốn đời.*

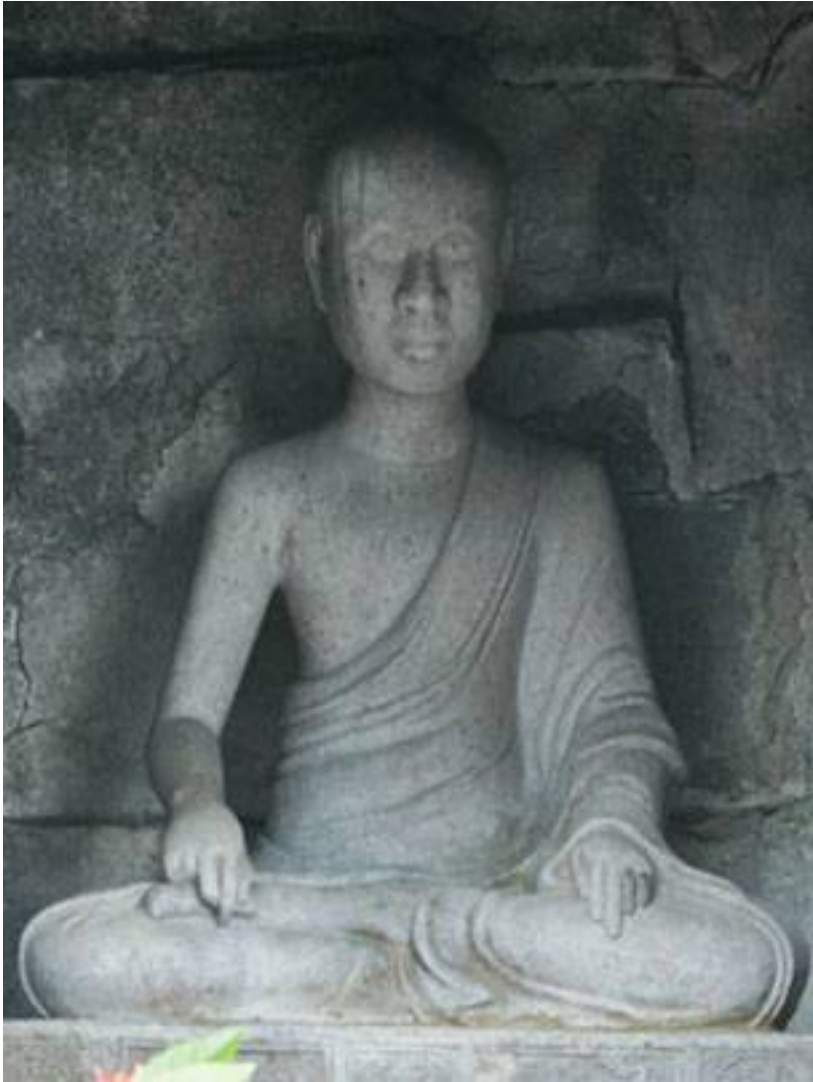
III. Quân Sự Trần Bách Đằng:

Sau khi đuổi giặc xong, vua Trần Nhân Tông đã gấp rút trở về quê nhà để phò vua với cuộc chiến mới có thể xảy ra tại triều đình Mông-cổ. Ngài đã phóng thích tất cả người Chiêm Thành bắt quân ta bắt được lúc giao tranh với quân Nguyên. Phóng ngả Đằng Du Chi vâng mệnh vua đưa vua Chiêm Thành Ba Lư Ke, Na Liên cùng 30 người khác đi theo Toa Đô khi tên tợn công nước láng giềng phương Nam của ta.

Thiên tài quân sự Trùng Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Tượng Trùng Nhân Tông bằng đá trong vườn tháp Huệ Quang (Hoa Yên, Yên Tử)

Tháng 8 mùa thu năm Ất Dậu (1285), thế lực cho những người có công đánh giặc Nguyên, và tùy theo cấp bậc mà phong cấp cao thấp khác nhau. Đáng trọng Ngài đã trở lại những người đã đi đầu hàng quân thù.

Tháng 9 năm Ất Dậu (1285), đời niên hiệu là Trưng Hưng năm thứ nhất. Đức vua ra lệnh ân xá lớn cho trong các nước. Ngày 12 gia tôn huy hiệu cho các vị tiên đế và tiên hoàng.

Mùa đông tháng 10, vua Trùng Nhân Tông xuống chiếu để nhậm chức trong các nước. Các quan can gián: «dân vất vả lao khổ, nhậm chức không phải là điều thiện». Ngài nói: «Chỉ có thể nhậm chức

Thiên tài quân sự Trần Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

khô u trong lúc này, chng nên qua đó mà xem xét hao hnt, điều tàn cã a dân ta hay sao?»

Vua Mông-cã rãt tãc giãn khi thã y đoàn tinh binh cã a nhà Nguyễn rút chã y vã nãã c mãt cách hãt hoãng, quãng bã vũ khí, dày đãp lên nhau mà tháo chã y cã tìm lã i thoãt thân. Hãt-Tãt-Liãt đã bãi lã nhã tãn công Nhãt Bãn đã tãp trung toàn bã lã c lãã ng cho cuã c Nam chinh mãt tãn nã a.

Tãng sã quân Nguyễn đãã c điã u đãng trong lã n xâm lãng thã ba là khoã ng tã 200 đãn 300 ngàn quân lính và chúng đã trũ sã khã i sã tãn công vào tháng 9, tháng mùa đõng bên Tàu thã i tãt mát mã đã chã u cho binh sĩ khi phã i đi xa.

Vã phía Đã i Viãt tháng 3 năm Đinh Hã i (1287) vua Trãn Nhân Tông lã i hã chã u ân xá cho ngãã i có tã i trong nãã c đã an ã y dân chúng.

Thãng 4, mùa hã, năm Đinh Hã i (1287), bã đãng Tá Thiên Đã i Vãã ng Đã c Viã p làm quyã n tãã ng quã c.

Ngày ãt Dã u, 28 thãng 10, năm Đinh Hã i (1287) quân Mông-cã xâm lãng nãã c ta lã n thã ba, khi quân cã a Thoãt Hoãn đãn huyã n La-Tãn. Ô Mã Nhi cùng Phãn Tiãp đãn theo 18 ngàn ngãã i; các tãã ng Ô-Vã, Trãã ng Ngã c và Lã u-Khuê cùng 3 vãn quân, 500 chiã n thuyã n, 70 thuyã n vã n tã i lãã ng thã c khã i hành tã Khãm Chãu. Nhã vã y, đã o quân xâm lãng cã a Thoãt Hoãn tãn công vào nãã c ta đãã c ghi nhã n thành ba hãã ng.

Thã giã c hung hãn không khác lã n trãã c và quân Đã i Viãt áp chính chiã n thuã t Trã hoãn chiã n đã bã o tã n lã c lãã ng.

Thoãt Hoa sau khi chiã m đãã c Thãng Long, nhã ng cũng nhã lã n trãã c hã n không dãm lã y đó làm đã i bãn doanh, mà vã n xã đãng căn cã Vã n Kãp nhã là mãt tãng hành đĩnh điã u khiã n mã i hoãt đãng xâm lãã c nãã c ta. Hã n đãng nóng lòng mong đã i thuyã n lãã ng tiã p viã n tã bên Tàu sang, nhã ng đãu biãt rãng đoàn thuyã n chã lãã ng thã c cã a Trãã ng Vãn Hã đã bã Nhân Huã Vãã ng Trãn Khãm Dã đãnh tan ã Vãn Đãn. Túng thã chúng quyã t đã nh lui binh.

Thiên tài quân sự Trư n Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Đ đoán đ c s lui binh c a gi c, vua Trư n Nhân Tông và H ng Đ o v ng Trư n Qu c Tu n đã chu n b r t k l ng th tr n trên sông B ch Đ ng đ tiêu di t đoàn quân xâm l c.

Quân Nguyên rút v Tàu chia thành nhi u h ng khác nhau. Ngày 3 tháng 3 năm M u Tý (1288), H u Th a Trình B ng Phi, Thiên T nh Đ t M c th ng lĩnh k binh đi r c các cánh quân di chuy n b ng đ ng th y, có l đi đón đoàn thủy n c a Trư ng Văn H hay chăng, m t hy v ng chót tr c khi rút v n c? Tuy nhiên khi qua ch Đông-H thì b c n tr b i dòng sông ph i lui tr v đ ng cũ thì c u c ng đã b quân dân nhà Trư n bám theo sau phá h y. Túng th , tr c m t thì b quân ta ch n đ ng, sau l ng là ch ng ng i thiên nhiên, đoàn quân thi n chi n c a chúng đã b d n vào kho ng gi a. Ti c r ng vì không đ l c l ng đ bao vây và tiêu di t k thù, n u không cánh quân này khó l t đ c vòng vây c a ta. Chúng đã gian manh đ h i nh ng ng i dân c a ta b b t làm tù binh v l i thoát thân, cho nên vào n a đêm hôm đó đám quân này đã l n đ t phá vòng vây ch y tr n theo con đ ng khác ph i h p v i m t cánh quân Nguyên đang rút lui đ cùng nhau ra kh i i N i-Bàng. Tuy b b t ng b i s thay đ i l trình c a chúng, quân đ i nhà Trư n đu i theo đánh r t sát vào cánh quân đi sau c a chúng. T ng Nguyên là V n-H Đáp-Th -Xích và L u-Th -Anh ph i d n quân lính quay tr l i phía sau đ i phó v i quân ta. Không may các v t ng nhà Trư n ch huy đoàn quân t p kích vào quân thù là T ng quân Ph m-Trù và Nguy n-K đã b chúng b t đ c và đem gi t đi.

Ngày 7 tháng 3 năm 1288, cánh quân Mông-c rút b ng đ ng bi n đi t i Trúc-Đông, t i đây quân nhà Trư n đã ch n đánh chúng, nh ng không thành công. T ng Nguyên là L -Khuê ch huy cánh quân này đánh b t s t n công c a quân ta và t ch thu đ c 20 chi n thủy n.

Ngày 8 tháng 3 năm 1288, Ô Mã Nhi ch huy quân lính không rút v b ng đ ng bi n mà x d ng con sông B ch Đ ng đ di chuy n, chúng l c quan nghĩ r ng, đ ng bi n đã b chu-s (h i quân) nhà Trư n vây ch t còn đ ng sông thì ta không phòng h n u chúng rút lui nh th và m t nguyên do khác đó là, v i con sông B ch Đ ng này chúng ta th rút lui đ c là vì nó n i li n v i n i đ a Tàu b ng th y l .

Theo k ho ch đã bàn tr c, quân dân ta d i s đ c thúc c a H ng Đ o V ng đã chu n b m t tr n đ a mai ph c k càng trên sông B ch Đ ng, là n i đoàn thủy n c a gi c Nguyên s băng qua trên đ ng rút ch y. Các lo i g lim, g tàu đã đ c đ n ngã trên r ng kéo v b sông và đ c đ o nh n c m xu ng lòng sông (xem h a đ hình th c bao vây quân gi c trên sông B ch Đ ng) c các c a d n ra bi n nh sông Rút, sông Chanh, sông Kênh làm thành nh ng bãi chông ng m l n, kín đáo d i m t n c. Gh nh C c là m t đ i đá ng m n m b t ngang qua sông B ch Đ ng nh ng phía d i sông Chanh, đ u sông Kênh, có th s đ ng làm n i mai ph c quân lính ph i h p v i bãi chông ng m nh m ngăn ch n thủy n đ ch khi n c rút xu ng th p. Chu-s (th y quân) c a ta kín đáo mai ph c phía sau Gh nh C c, Đ ng C c,

Phong Cốc, sông Khoái, sông Thái, sông Gia Đốc, Đìn Công; còn binh trí Yên Hồng, dốc theo bên trái sông Bạch Đằng, Tràng Kênh ở bên phải sông Bạch Đằng, núi Đá Voi v.v...ngôi trí sông Đá Bạc là để trữ nước cho quân Ô Mã Nhi kéo vào. Cánh quân lớn của hai vua đóng quân ở Hải Môn (Kinh Môn, Hải Đông) trong thời tiết sương lâm trữ nước cho chiến trận quyét lợi tiếp xảy ra.

Sông Bạch Đằng hiểm yếu mà hùng vĩ chảy giữa hai huyện Yên Hồng (Quảng Ninh) và Thủy Nguyên (Hải Phòng), cách ven Hải Long, cửa Lục khoảng 40 km, cách Vịnh Kiep nước đóng quân của Thoát Hoan hơn 30 km, theo ngược dòng sông Kinh Thầy.

Nước sông này theo thủy triều lên xuống, khi triều lên cao, mặt sông ở vùng Tràng Kênh trở nên rộng hơn 1200 mét. Dòng sông đã rộng rãi sâu. Khi triều xuống rút, nước sâu nhất đến 16 mét, trung bình giữa dòng cũng sâu từ 8 đến 11 mét. Theo sông Đá Bạc chảy xuống đến đầu bãi dãy núi Tràng Kênh, sông Bạch Đằng phình to hơn ra. Đó là nơi tập trung dòng nước của các sông Khoái, sông Xinh bên trái và sông Gia Đốc, sông Thủy, sông Giá bên hữu nên dễ vỡ.

Sông Chanh, sông Kênh (của sông này ngày nay đã bị lấp) và sông Rút (còn gọi là sông Nam) là chi lưu bên phía bãi Bạch Đằng chia nước chảy ra ven Hải Long. Mặt khúc sông không dài quá 5 km mà có năm dòng nước đổ vào và có ba nhánh sông phân chia nước ra biển. Đó là hình thức của thủy lợi ở Bạch Đằng.

Ở lòng sông Bạch Đằng ở bên nhánh phải (thuộc xã Phả Lại, Thủy Nguyên) có một đê dài cùng đá ngầm chảy qua vào quãng giữa sông Chanh và sông Rút, nhân dân địa phương gọi đó là Ghềnh Cốc. Ghềnh Cốc có năm cửa đá chắn ngang ba phần tư sông Bạch Đằng. Khi triều xuống thấp nhất, nước cạn là 0,40 mét, nước sâu là 3,70 mét, thuyền nhỏ đi trên sông có thể thấy được cửa đá. Ghềnh Cốc là đê đá gốc của chân núi Tràng Kênh kéo dài ra. Khi chuồn bãi chiến trận, Ghềnh Cốc đã khiến Trư n Quốc Tuấn chú ý. Ông đã lợi dụng địa hình thiên nhiên này để dùng nó như là chiến lũy làm chướng ngại cho thuyền ta lao nhanh ra ngay sông chiến đấu.

Đặc điểm địa hình nơi bãi của vùng thủy lợi ở Bạch Đằng là sông núi tiếp nối nhau. Tầng ngấn núi nhấp nhô ở vùng núi đá Tràng Kênh ở phía đông huyện Thủy Nguyên kéo nhau chảy sát hai bên sông. Ở đây có nhiều thung lũng nhỏ nằm gần giữa những núi đá vôi liên tiếp liên tục ra tận bãi sông mà dân địa phương gọi là áng núi như Áng Hồng, Áng Lác, Áng Chũ, Áng Tấu ...

Thiên tài quân sự Trần Nhân Tông

Tác Giả: Trúc Lâm Lê An Bình

Thứ Năm, 29 Tháng 4 Năm 2010 04:53

Các sông Khoai, sông Xinh bên tả sông và sông Thái, sông Giá, sông Gia Đäc bên hữu sông Bäch Đäng chảy theo các áng, len qua các dãy núi, là đường giao thông thuận lợi cho quân thủy. Nhờ ng sông núi chặn tầm mắt địch. Áng núi và khúc sông là nơi có thể tập trung quân thủy bất kỳ khi nào, giữ quân kín đáo, xuất kích bất ngờ và dễ dàng, tiến thoái thuyên ra vào như nhäng, nhanh chóng. Có thể nói đây là trận địa mai phục lý tưởng của quân ta. Thủy quân địch rút lui theo đường Bäch Đäng buäc phải qua đây. Dù có phòng cản thận, chuän bị sẵn sàng, binh thủy của chúng cũng tự nhiên phải dàn hàng qua khúc sông hiểm yếu này. Đäi với ta, thủy binh và bộ binh mai phục tại các nhánh sông đổ ra phải hợp chiến du diäng, thuận lợi.

Đä bố đội cho trận bao vây địch thật hoàn chỉnh, ngoài việc đưa vào địa thế thiên nhiên hiểm yếu và lợi dụng Ghänh Cäc nhäng mät chäng ngäi thiên nhiên, Trần Quốc Tuấn còn xây dựng các cửa sông nhờ ng trận địa của cửa sông vàng, quy mô lớn. Đäi Viät Sĩ Ký Toàn Thư chép: trận đây Vua đã đóng cửa cửa sông Bäch Đäng phải lên trên.

Lòng sông Bäch Đäng rộng rãi và sâu, khó có thể dùng cọc nhọn hàng cửa chặn ngang sông. Ghänh Cäc chặn hän nhiäu nhờ ng là đá gäc kéo dài từ Träng Känh nên cũng không thể nào cắm cửa cọc. Mät khác nước triều lên xuống mạnh, chênh lệch khá lớn. Lưu tốc nước là 0,26 mét. Nhờ ng sỏi liäu trên đây cũng cho ta thấy một ý niệm về sông nước Bäch Đäng đời Trần.

Ba cửa sông Chanh, sông Känh, sông Rút cản nhau đến thủy quân từ Bäch Đäng xuôi biển. Nhờ ng tài liệu gần đây đã xác định trận địa của Trần Quốc Tuấn được cắm ngang qua các cửa sông này. Đó là nhäng bãi cửa sông Chanh cửa sông Känh.

Bãi cửa chính nằm ở cửa sông Chanh sát liäu với sông Bäch Đäng ngày nay ta quen gọi là bãi cửa Yên Giang. Hàng cửa đóng ngang qua sông, theo hướng nam bắc. Hữu hết các cửa đều buäng kim hoa cửa cửa to và vững chắc có đường kính từ 20 cm đến 30 cm và dài từ 1,50 cm trở lên, phải biển là 2 mét, nhờ ng cửa trung bình từ 0,9 mét đến 1,2 mét. Phía cửa phía đông cửa cửa däi däc däo vät nhän với däi dài 0,80 mét đến 1 mét. Đa số đường cửa mäng đäng, đóng sâu xuống đất đáy từ 1 mét đến 1,50 mét, giữa các hàng cửa có nhiều khúc gänäng ngang, có lẽ là khúc gỗ cài để chặn thủy quân.

Ngày 8 tháng 4 năm 1288, một đội thủy quân của địch đi trước dò đường tiến theo sông Giá. Đän Trúc Đäng (Thäy Nguyên, Hồ i Phòng), đội thủy quân này bố quân ta chặn đánh phải rút lui. Nhiệm vụ của trận này là bắt đường sông Giá để bố đội bí mật cho trận địa mai phục và buäc toàn

bđ đoàn thuyđ n cđ a quân Mông-cđ phđ i hành quân theo sông Đá Bđ c vào sông Bđ ch Đđ ng, nghĩa là phđ i đđ n quân vào trđ n đđ a do ta chđ n sđ n. Gđ n đây phát giác đđ c bãi cđ c đ gđ n cđ a sông Chanh và mđ t sđ cđ c bên tđ ngđ n sông Bđ ch Đđ ng phía đđ i sông Chanh. Mđ t sđ nhà nghiên cđ u cho đó là di tích cđ a bãi cđ c trong trđ n Bđ ch Đđ ng năm 1288. Niđ n đđ i cđ a bãi cđ c đó đang đđ c nghiên cđ u đđ xác minh thêm.

Theo Toàn Thđ «Sông Bđ ch Đđ ng tđ sông Lđ c Đđ u, tđ nh Bđ c Ninh chia dòng chđ y vào Hđ i Đđ đ ng. Mđ t ngành theo sông Mđ , mđ t ngành theo sông Cđ c...». Đđ a Lý Chí cđ a Nguyđ n Trđ i chép: «Sông Bđ ch Đđ ng biđ t hiđ u là sông Vân Cđ , rđ ng hđ n hai đđ m. Muđ n sông đđ ng sđ p, các nđ đ c giao dòng, sóng nđ i lên trđ i! Cây tre rđ p bãi! Thđ t là nđ i hiđ m yđ u cđ a đđ đ ng biđ n» (bđ n đđ ch cđ a Nhđ đ ng Tđ ng).

Theo nghiên cđ u đđ a lý thì sông Chanh, sông Kênh, sông Rú t xđ a kia là đđ ch thoát cđ a nđ đ c sông Bđ ch Đđ ng. Hiđ n nay vùng này phù sa đang bđ i thêm. Vì thđ nên sông Kênh chđ y qua vùng Đđ ng Cđ c (thuđ c Yên Hđ ng) đang bđ đ p cđ n, cđ a sông hiđ n nay chđ còn vđ t trđ ng sâu mà dân đđ a phđ đ ng gđ i là lđ ng Mđ t Rđ ng sát bđ đê sông Bđ ch Đđ ng (Đđ i Cđ đ ng Lđ ch Sđ Viđ t Nam tđ p I trang 239).

Khi Ô Mã Nhi đđ n đoàn thuyđ n tiđ n vào sông Bđ ch Đđ ng nhân lúc nđ đ c đđ n, thđ y quân nhà Trđ n tràn ra khiêu chiđ n, sau đó giđ thua chđ y vào sâu bên trong. Hđ n trúng kđ khđch tđ đ ng nên thúc quân vđ n tđ i đđ đ ng thđ c ra nghđnh chiđ n, các tđ đ ng Phđ n-Tham-Chđnh, Hođ ch Phong cùng ra tiđ p đđ ng. Khi thuyđ n giđ c đđ vào sâu bên trong sông Bđ ch Đđ ng, nghĩa là thuyđ n cđ a chúng đang đđ i trên nhđ ng cđ c gđ mà quân ta cđ m sđ n đđ đ i lòng sông. Tđ đ ng quân Nguyđ n Khoái (ngđ đ i tđ nh Đđ ng, đđ p đđ đ c công đđ n trong nhđ ng trđ n phá quân Nguyđ n sau này đđ đ c phong tđ đ c Hđ u và đđ đ c đđ đ c mđ t làng Khoái Lđ , đđ phđ Khoái Châu bây giđ) đđ n các quân lính Thđnh Đđ c ra khiêu chiđ n và nhđ giđ c Mông-cđ tiđ n sâu vào khúc sông đđ đóng cđ c, trong thđ i gian đó quân ta đđ i cho thđ y triđ u xuđ ng mđ i trđ đđ u thuyđ n đđ i và tđ n công thđ ng vào đđ i hình cđ a quân giđ c.

